

Тетяна Марченко

Явище петраркізму в іспанській літературі XVI століття

У статті йдеться про явище петраркізму та його наслідування в іспанській літературі XVI століття. Ф. Петрарка був важливим ідейним і творчим орієнтиром для всіх поколінь гуманістів. Петраркізм – стильова тенденція західноєвропейської лірики доби Ренесансу, класицизму та бароко, започаткована Ф. Петраркою. Для неї характерні: ідеалізація коханої жінки, відображення сердечних, здебільшого платонічних переживань, невіддільних від страждання, осмислення суперечливостей людської натури, розуміння емпіричного світосприйняття та християнського спіритуалізму, трагізм протистояння життя і смерті, драма душевного світу людини. Петраркізм був присутній у всіх літературах Західної Європи. Особливий розквіт його припав на XVI століття. Представниками іспанського петраркізму цього періоду були: Хуан Боскан, Аузіас Марк, Гарсіласо де ла Вега. Основна тема їхньої творчості – кохання як найвища цінність людського буття, як почуття, яке приносить не тільки радість, а й розчарування. Кохана завжди недосяжна, її серце треба завойовувати. Особливий і ліричний герой у творах: він завжди в пошуку кращого життя, він страждає від власної недосконалості, але вмє бути самим собою. Дуже часто ліричний герой бореться з власним «я», яке стомилося боротися і хоче спокою.

Ключові слова: петраркізм, ідеалізація почуттів, кохання, розчарування, античність, внутрішній світ.

Постановка наукової проблеми та її значення. Поняття петраркізму та його впливу на інші літератури, зокрема іспанську, до цих пір повністю не досліджене. Ця проблема приковує увагу вчених, залишаючись і сьогодні одночасно і захоплюючою, і непростою. Вивчення петраркізму – це завдання, вирішення якого не може бути обмежене рамками тільки літературознавства, воно зачіпає цілий комплекс історико-культурних, філософських, соціальних і власне літературних проблем епохи Відродження. Іншим показником ступеня його складності може служити той факт, що чим більше розширюється коло наших знань про це явище літературного життя Італії, тим усе менше вдається відповісти на найбільш очевидні питання при осмисленні будь-якого літературного явища: які його кордони, періодизація, естетична своєрідність, сила та обсяг впливу.

Як будь-яке значне явище культури петраркізм характеризується напруженою динамікою розвитку. Це особливо помітно, якщо мати на увазі не тільки майже двохсотлітню історію наслідування лірики Ф. Петрарки в Італії, а й інші національні варіанти петраркізму. Адже під впливом італійського письменника опинилися Англія, Франція, Іспанія, Португалія, Голландія, Далмація. У розумінні європейської лірики Відродження петраркізм – ключова парадигма.

Аналіз досліджень цієї проблеми. Дослідженням жанрово-стильових характеристик лірики Ф. Петрарки займалися Л. Баткін, Л. Гінзбург, В. Іванисенко, Т. Сільман, О. Соколов, С. Шаховський, Б. Шкловський; світоглядному та психологічному аспектам його творчості присвятили свої праці О. Домашенко, І. Козлик, А. Лосєв, Т. Якушкіна та ін.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Особистість Ф. Петрарки характерна для Відродження: у ній головними рисами стали гідність, духовна незалежність та одержима любов до античної літератури. «Не знати злигоднів і не мати надміру, не командувати іншими і не бути у підлеглих – ось моя мета», – писав поет [1, с. 124]. Його любов до античності була спричинена прагненням пізнання світу в часі та бажанням «дружити крізь віки». Він вважав особистими друзями багатьох діячів Стародавнього Риму, уявно спілкувався з ними, писав листи до Вергілія та Цицерона. Він шукав по монастирях старовинні сувої, збирав і зберігав їх, вивчав і коментував. Ф. Петрарка був різнобічно обдарованим літератором: поетом, прозаїком, вченим-філологом і великим бібліофілом. Залишена ним бібліотека античних авторів налічувала сотні згорток. Він заповів їх флорентійській бібліотеці, однак частина давніх рукописів була віддана Венеціанській республіці і послужила основою для венеціанської бібліотеки «Сан-Марко».

Ф. Петрарка найчастіше писав латиною, він досконало володів цією мовою й умів оживити її. Письменник розробляв жанри античної лірики, вслід за Горацієм писав сатири, наслідуючи Вергілія, – еклоги та буколіки, у Цицерона запозичив форму послання у прозі. Проте

всесвітньовідомим твором Ф. Петрарки є, безперечно, збірка «Канцоньєре» (“Canzoniere”), написана італійською мовою. Іноді цю звичну назву в нас українізують – «Книга пісень». Поет зневажливо ставився до своїх ліричних пісень, створених народною мовою. Є припущення, що спочатку Ф. Петрарка писав їх як тексти для вже готових мелодій. Лише згодом він почав сприймати ці вірші серйозно, багато разів їх редагував. Ця праця не припинялася до останніх днів життя поета. Перша редакція збірки вийшла в 1368 р. і містила 171 вірш, друга – у 1373 р., вона вже налічувала 366 віршів: 317 сонетів, 29 канцон, 9 секстин, 7 балад і 4 мадригали. Цю збірку поет розділив на дві книги: «На життя мадонни Лаури» (“In vita di Madonna Laura”) і «На смерть мадонни Лаури» (“La morte di Madonna Laura”). Так у самій композиції збірки з’явився її естетичний центр – образ Лаури та художній час. Мадонна Лаура, безумовно, постаріла би, якби не її передчасна смерть. Любов поета до неї – реальне земне почуття, як сама вона – конкретна жінка, чисті взаємності поет жадає, хоча дистанція поміж ним і мадонною Лаурою (мадонна – звертання до пані, обов’язково заміжньої жінки) завжди повинна зберігатися. В образі Лаури присутня певна алегоричність, недарма її ім’я нагадує про «лавр», тобто про таку жадану поетом Славу. Її ім’я суголосне й із італійським словом «лаура», тобто повітря, що нагадує про неземне, незвичайне.

Концепція любові у Ф. Петрарки цілком гуманістична, тому що любов постає в нього почуттям буремним, яке водночас приносить радість і муки:

*Як не любов, то що це бути може?
А як любов, то що таке вона?
Добро? – Та ж в ній скорбота нищівна.
Зло? – Але ж муки ці солодкі, Боже!
Горіти хочу? Бідкатись негоже.
Не хочу? То даремна скарг луна.
Живлюща смерте, втіхо навісна!
Хто твій тягар здолати допоможе?..
(Сонет 132) [7, с. 40].*

Стиль «Канцоньєре» дослідники визначають як високий ренесансний, що передбачає вишукану високу лексику, простоту синтаксичних конструкцій і надзвичайно тонкий поетичний смак, який ніде не допускає помпезності чи штучної пишномовності. Простота висловів поєднується в «Канцоньєре» зі схвильованою патетикою, алегоричність зустрічається лише в ранніх сонетах, а загалом символіка спирається на нові, самим поетом знайдені метафори, найчастіше взяті зі світу природи. Розкриваючи внутрішній діалог своєї душі, Ф. Петрарка «грає контрастами, нанизує антитези, плете з них довгі поетичні гірлянди» [2, с. 27].

У поезії Ф. Петрарки присутня певна естетизація духовного життя людини, що гармонізує з життєрадісним ренесансним настроєм, адже головний сенс авторського гуманізму полягає в уславленні краси земного буття.

Глибокий ліризм, артистична досконалість поезії поета здобули визнання за його життя, зародили в Італії течію, названу петраркізмом. До неї належали такі поети XVI ст., як П. Бембо, А. Каро, поетеси В. Колонна й Г. Стампа.

Що ж таке петраркізм? Хоча Ф. Петрарку в Італії наслідували і в XIV, і в XV століттях (у тому числі Маттео Боярдо, Анджело Поліціано, Якопо Саннадзаро і Лоренцо Медічі), масштабний і системний характер це явище набуло тільки в період Чинквеченто (XVI ст.). Зі всієї спадщини поета відбирається тільки його «Книга пісень», яка тлумачиться як незаперечний канон. Канонізація «Канцоньєре» як непорушного взірця поетичного стилю була здійснена насамперед зусиллями П’єтро Бембо, чия книга «Вірші» (перше видання – 1530) фактично поклала початок петраркізмові Чинквеченто. Отже, петраркізм – стильова тенденція західноєвропейської лірики доби Ренесансу, класицизму та бароко, започаткована Ф. Петраркою; для неї характерні:

- ідеалізація коханої жінки;
- відображення сердечних, здебільшого платонічних переживань, невіддільних від страждання;
- осмислення суперечливостей людської натури;
- розуміння емпіричного світосприйняття та християнського спіритуалізму;
- трагізм протистояння життя і смерті;
- драма душевного світу людини [1, с. 145].

Поети свідомо наслідували окремі мотиви, формули, модель неподіленого кохання Ф. Петрарки. Душевні пориви вони ототожнювали з поетичною славою, адже Лаура асоціювалася з лавром. Петраркізм називають другим після творчості трубадурів, мінезінгерів та поезії *dolce stil nuovo* явищем еротичної лірики, в якій екзистенційні проблеми буття тлумачилися в контексті високої любові та шляхетного артистизму. Душевні переживання поставали як нескінченні насолоди і страждання, життя і смерть. Домінантний символ вогню та асоційовані з ним міфологеми саламандри, Фенікса, Ікара, Фаетона набували креативного значення. Особливо важливою вважалася синестезія, поєднання стихій вогню та води, що символізувало любовне горіння та крижане серце жінки, якому недоступні ширі почуття. Любовні переживання розгорталися в напруженні опозицій: страх – надія, пристрасть – сум, день – ніч тощо.

Частина поезій Ф. Петрарки має ознаки неоплатонізму, за яким земна любов окреслена через безперервне змагання людини з собою, що після її смерті поступається вічній любові, яка провадить закоханого через споглядання коханої жінки та божественної істини, яку вона відображала. Отже, любов трактується як вічний рушій світобудови, набуває вигляду платонічної. Попри обмеженість тематики, петраркізм приваблював відтворенням досконалої краси та гармонії, формальної довершеності й духовних осяянь, витонченістю досконалого сонета. У його межах творили новолатинські поети Я. Саннадзаро, М. Моррул, А. Наваджеро, Ю. Ц. Скалігер та ін. Вони часто використовували у своїх творах яскраві образи Ф. Петрарки. Наприклад, петрарківський жіночий портрет перетворився на образне кліше: сонце, зорі, троянда, гвоздика, волосся мов золото, зуби мов перлини, губи мов коралі тощо.

Петраркізм став універсальною мовою європейської лірики, що засвідчила творчість Дж. Боккаччо, Ч. Ріначчіні, Р. да Баттіфолле, М. М. Боярдо, А. Поліціано, Л. Аріосто, Вікторія Колонна, Дж. Маріно та ін. П. Бембо обґрунтував закономірність петраркізму у трактаті «Діалог у прозі про народну мову», висвітлив своє бачення платонічної любові в «Азоланських бесідах» (1505), навів приклади віршів цієї стильової тенденції, яка набула елітарних та філософських ознак.

Петраркізм поширився в багатьох європейських літературах, зумовивши появу зустрічних хвиль, зокрема в іспанській (маркіз І. де Сантільяна, Х. Боска Альмогавер, Гарсіласо де ла Вега, Лопе де Вега, Л. де Гонгора-і-Арготе, Ф. де Кеведо), у французькій (К. Маро, М. де Сен-Желе, представники ліонського гуртка, «Плеяди»), в англійській (Т. Вайєтт, Е. Спенсер, Ф. Сідні, В. Шекспір, поети метафізичної школи), у німецькій (М. Опіц, П. Флемінг, А. Гріфіус), у португальській (Л. Камоєнс).

Для того, щоб із сукупності ліричного минулого Ф. Петрарка виступив в якості доміантного зразка, у його поезії необхідно було відкрити якісь особливі властивості. Тому петраркізм зародився тоді, коли з'явилося середовище, для якого любов і любовні пісні почали представляти соціальний інтерес. Ця тенденція зародилася при дворах італійських князів і була зумовлена прагненням створити власну ідеологію та культуру. Саме у придворному середовищі лірику Ф. Петрарки найраніше було усвідомлено головним творчим орієнтиром: її мова – це мова, яка формувала культури, її головна тема – любов – легко співвідносилася із системою куртуазних відносин і відроджуваним при дворах ідеалом лицарського служіння дамі. Основні прикмети стилю поета: метафоричність, гра оксюмороном і антитезами, – відповідали вимогам придворного смаку. У творчості придворних поетів відбувся перший відбір тем, мотивів, ліричних сюжетів петраркізму; йшло освоєння стилістичних прийомів Ф. Петрарки.

Перші покоління петраркістів наслідували Ф. Петрарку, засвоюючи мову та стиль його творів безпосередньо. Бембо і його наступники, петраркісти XVI століття, зробили мову та стиль поета предметом спеціального аналізу. Однак вони не просто вибрали Ф. Петрарку як зразок для наслідування та «Книгу пісень» як зразковий твір, а виокремили й закріпили в якості норми правила побудови поетичного тексту, перетворивши їх на теорію всієї художньої творчості. Традиція стала каноном [10, с. 121].

У 30-х роках XVI ст. існувала школа петраркізму, заснована Хуаном Босканом Альмогавером – іспанським поетом, який активно популяризував італійські ренесансні ідеї. Він разом з Гарсіласо де ла Вегаю здійснив реформу іспанської лірики. Найважливішими з його нововведень стали одинадцятискладовий вірш, сонет, терцина, октава в іспанській поезії XVI століття. У вигляді послання до герцогині де Сомы він опублікував маніфест поетичної школи, що став прапором нової

естетики іспанського Відродження. У творчій спадщині Хуана Боскана варто відмітити сонети, побудовані на антитезі: «Я жив еще, хоть жить уже невмочь...», «Зачем любовь нам мстит сполна...», «Как сладко спать и сознать одно...» [4, с. 352]. У стилі Ф. Петрарки Хуан Боскан показує душевну драму ліричного героя, яка співзвучна з власне авторською:

*Я жив ещё, хоть жить уже невмочь,
хоть вслед мне – хохот и насмешки злые;
влачу, как цепи, годы прожитые,
сиянью дня предпочитаю ночь... [4, с. 320].*

В іншому сонеті він акцентує на своїх стражданнях:

*Душа моя со мной играет в прятки
и лжет, рисуя все не так, как есть;
я с радостью приемлю фальшь и лесть,
хоть изучил давно ее повадки... [4, с. 314].*

Цікаві порівняння знаходимо в наступній поезії:

*Легавая, петляя и кружа,
несется с лаем по следам кровавым,
пока олень бегущий от облавы,
на землю не повалится, дрожа.*

*Так вы меня травили, госпожа,
такой желали смерти мне всегда вы;
гонимый гневом яростным, неправым,
до крайнего дошел я рубежа [4, с. 310].*

Тут страждання, які кохана завдає ліричному героєві, автор порівнює з полюванням на оленя, який утікає від собаки мисливця. Своєрідне зіставлення подій, про які йдеться в сонеті, вказує на трагізм протиставлення життя та смерті, що є характерною ознакою петраркізму. Хуана Боскана можна вважати засновником італійської школи в іспанській літературі.

Аузіас Марк – ще один представник іспанської школи петраркізму – був виходцем з багатії родини. Він зріс на поезії трубадурів та італійських поетів, був палким прихильником Ф. Петрарки.

У творчості Аузіаса Марка найбільше віршів про кохання. Водночас в авторському поетичному світі присутні філософські нотки, роздуми про Бога переплітаються зі зверненням до пані. Часто поет робить несподівані порівняння. Він може порівняти себе з розбійником, зі злочинцем, із сухотним хворим, з біблійними або міфологічними персонажами, іноді навіть із Христом. Він каже прямо: «Ніхто, крім мене, не вміє так оспівувати любов, тому що тільки в мене такі сильні почуття. Тільки я вмію так складати вірші...». Час від часу традиційна пара «поет–пані» – міняються місцями: ідеальною істотою, яку потрібно оспівати, стає ліричне «Я», а пані звинувачується у всіляких гріхах.

Гарсіласо де ла Вега – іспанський поет. Він народився у знатній родині, був воїном і дипломатом. Поетична спадщина Гарсіласо де ла Вега опублікована посмертно – в 1543 році. Він залишив тридцять вісім сонетів у дусі Ф. Петрарки, велика частина яких присвячена його любові до Ізабель Фрейре, фрейліни тогочасної королеви Угорщини Марії Габсбургської. Крім того, в його доробку 5 поем, 3 еклоги, 2 елегії, послання і декілька віршів в старокастильському стилі, а також вірші на латині. Поетичні твори Гарсіласо де ла Вега були відповіддю на складне завдання того часу: як залучити іспанський вірш до багатств італійської поезії, не втративши при цьому національного характеру поезії. Його творчість забезпечила перемогу нової «італійської школи».

В історичному плані Гарсіласо представляє цікаву фігуру «поета-пана», якого в XVI – XVII ст. у зв'язку з перетвореннями в громадському житті Іспанії, змінив «поет-різничинець». Головна тема його творчості, як і у Ф. Петрарки – кохання. На відміну від своїх попередників, іспанський поет максимально наблизився до реального життя людини. Кохання він зображає цілком земним, водночас поет хоче, щоб образ коханої був таким, як він бажає:

*Я вас люблю. Я изваял ваш лик
Под стать своей любви, но страсти пламя
Не в силах вам расплавить сердца твердь [4, с. 230].*

У сонетах Гарсіласо домінують ключові образи Ф. Петрарки, за якими ідентифіковано Лауру; вони стали константами петраркізму (очі, руки, волосся амур, сонце, зоря, метелик, серце поета, човен, райдуга, фенікс, райська рожа тощо):

*Сонеты ваших глаз... Пускай не скоро
Я до конца пойму их смысл и лад... [4, с. 232].*

Ще виразніше новаторський характер поезій виявляється в зображенні ліричного героя сонетів. Кожен вірш – це ніби лірична сповідь Гарсіласо. Основу змісту поезій становить напружений інтерес поета до своєї особистості, внутрішнього світу, сповненого протиріч. Поет страждає від неузгодженості між розумом і почуттям, земне існування здається йому суєтним, водночас він усвідомлює неможливість подолати реальні земні пристрасті:

*Моя щека окроплена слезой,
Стенанья рвутся из груди всечасно;
Но тяжелей всего, что я, несчастный,
Сказать не смею: «Вы тому виной!» [4, с. 350].*

Поет, заглиблений в аналіз свого внутрішнього світу, уважно дослуховується до власних почуттів, роздумує над їх суперечливістю. Неодноразово він замислюється над незбагненою складністю внутрішніх порухів людської душі:

*Обрушилась последняя опора
мою судьбу державшая, и вдруг
удача ускользнула между рук,
чарующий мираж уплыл от взора [4, с. 222].*

Душевні страждання закінчуються перемогою талановитого поета-лицаря Гарсіласо де ла Вега, у творчості якого переважають загальноєвропейські поетичні принципи Ренесансу, поглиблені й збагачені за рахунок звернення до іспанської дійсності та творчості Ф. Петрарки. Від Гарсіласо де ла Вега бере початок національна іспанська поезія Відродження, яка досягла високої досконалості, увібравши в себе і традиції старих національних поетів, і емоційне багатство народного романсу, і досвід античного віршування разом з античною образністю.

Висновки. Таким чином, на початку XVI століття творчість Ф. Петрарки перетворюється на культ, який шириться всією Європою. Петраркізм XVI століття – це сума багатьох чинників: принципу наслідування, народної мови, гуманістичного освоєння античної культури, християнських традицій, куртуазності та навіть правил придворного спілкування. Усі ці джерела, різні за походженням, стилістикою, ідеологічною спрямованістю, не просто співіснують, створюючи різноманітні, часом парадоксальні зв'язки, а перетворюються в нову художню систему, ціннісними орієнтирами якої стають краса, любов, слово, Бог.

Джерела та література

1. Баткин Л. М. Петрарка на острие собственного пера : Авторское самосознание в письмах поэта / Л. М. Баткин ; Рос. гос. гуманист. ун-т., Ин-т высш. гуманист. исслед. – М. : [б. и.], 1995. – 182 с.
2. Гукасян Н. Г. Западноевропейская поэзия XII-XVII веков / Н. Г. Гукасян. – Ереван : Лингва, 2005. – 310 с.
3. Западноевропейский сонет XIII – XVII веков : Поэтическая антология / сост. : А. А. Чамеев ; вступ. ст. З. И. Плавский. – Ленинград : Издательство ЛГУ, 1988. – 493 с.
4. Испанская поэзия в русских переводах (1792–1976) / сост., коммент., предисл. С. Ф. Гончаренко. – М. : Прогресс, 1978. – 1022 с.
5. Косиков Г. К. Средние века и Ренессанс. Теоретические проблемы / Г. К. Косиков // Методологические проблемы филологических наук. – М. : Изд-во МГУ, 1987. – С. 222–252.
6. Літературознавча енциклопедія : у 2 т. Т. 2 : М (Маадай – Кара) – Я (я-форма) / авт.-уклад. Ю. І. Ковалів. – К. : Академія, 2007. – 624 с.
7. Петрарка Ф. Сонеты, избранные канцоны, секстины, баллады, мадригалы автобиографическая проза / Ф. Петрарка ; сост., предисл. и прим. Н. Томашевского. – М. : Правда, 1984. – 592 с.
8. Якушкина Т. В. Время, и пространство в поэтическом мире итальянских петраркистов XVI века / Т. В. Якушкина // Известия Российского государственного педагогического университета им. А. И. Герцена. Общественные и гуманитарные науки. – СПб., 2008. – № 10 (57). – С. 154–160.

9. Якушкина Т. В. Проблемы изучения итальянского петраркизма / Т. В. Якушкина // Известия Российского государственного педагогического университета им. А. И. Герцена. Общественные и гуманитарные науки. – СПб., 2008. – № 11 (75). – С. 103–109.
10. Якушкина Т. В. Эволюция петраркизма в изданиях Петрарки XVI века / Т. В. Якушкина // Вестник Ленинградского государственного университета им. А. С. Пушкина. Серия «Филология». – СПб., 2008. – Вып. 4 (16). – С. 119–128.

Марченко Татьяна. Явление петраркизма в испанской литературе XVI века. В статье речь идет о явлении петраркизма и его подражания в испанской литературе XVI века. Ф. Петрарка был важным идейным и творческим ориентиром для всех поколений гуманистов. Петраркизм – стилевая тенденция западноевропейской лирики эпохи Возрождения, классицизма и барокко. Для нее были характерны: идеализация любимой женщины, отображение сердечных, в основном платонических переживаний, неотделимых от страдания, осмысления противоречий человеческой природы, понимание эмпирического мировосприятия и христианского спиритуализма, трагизм противостояния жизни и смерти, драма душевного мира человека. Петраркизм присутствовал во всех литературах Западной Европы. Особый расцвет его пришелся на XVI век. Представителями испанского петраркизма этого периода были: Хуан Боскан, Аудиас Марк, Гарсиласо де ла Вега. Основная тема их творчества – любовь, как высшая ценность человеческого бытия, как чувство, которое приносит не только радость, но и разочарование. Любимая всегда недостижима, ее сердце надо завоевывать. Особый и лирический герой в произведениях: он всегда в поиске лучшей жизни, он страдает от собственного несовершенства, но умеет быть самим собой. Очень часто лирический герой борется с собственным «я», которое устало бороться и хочет покоя.

Ключевые слова: петраркизм, идеализация чувств, любви, разочарования, античность, внутренний мир.

Marchenko Tetiana. The Phenomenon of Petrarchism in the Spanish Literature of the XVI Century. The article deals with the phenomenon of Petrarchism and its imitation of Spanish literature in the 16th century. Petrarch was an important ideological and creative benchmark for all generations of humanists. Petrarchism - the stylistic tendency of West European lyric poetry of the Renaissance, classicism and Baroque era, initiated by F. Petrarch for her were characterized by: the idealization of her beloved woman, the reflection of cardinal, largely platonic experiences, inseparable from suffering, comprehension of contradictions in human nature, understanding of empirical worldview and Christian spiritualism, tragedy the confrontation between life and death, the drama of the spiritual world of man. Petrarchism was present in all the literatures of Western Europe. His special blossom was in the XVI century. Representatives of the Spanish Petrarchism of this period were: Juan Boscan, Audizas Marc, Garcilaso de la Vega. The main theme of their work – love, as the highest value of human existence, as a feeling that brings not only joy but also frustration. Beloved is always unattainable, her heart must be conquered. A special and lyrical hero in the works: he is always in search of a better life, he suffers from his own imperfection, but can be himself. Very often the lyrical hero is struggling with his own "I", which tired of fighting and wants rest.

Key words: petrarchism, idealization of feelings, love, disappointment, antiquity, inner world.

Стаття надійшла до редколегії
20. 11. 2017 р.

УДК 809.161

Марія Моклиця

Парадокси неокласицистської інтерпретації творчості Лесі Українки

У статті йдеться про теорію неокласицизму, розроблену діаспорними науковцями, найперше Володимиром Державиним, і про її застосування щодо творчості Лесі Українки. Вказується на ідеологічне підґрунтя концепції, її непослідовність, суперечливість. У світлі цієї концепції творчість Лесі Українки змінює ціннісні показники (найвищі досягнення вбачаються в поезії, а не драматургії), систему мистецьких засобів і призводить до хибного уявлення про стиль, еволюцію творчості і роль в історії української літератури.

Ключові слова: Леся Українка, Володимир Державин, неокласицизм, неокласицизм.

Постановка наукової проблеми та її значення. Аналіз досліджень цієї проблеми. Мистецькі стилі – учасники великого змагання культури, в якому вони обростають численними маркерами, у підсумку чи не протилежними, за шкалою «цінне / шкідливе». На жаль, це далеко не завжди